

KAKO SEM PREMAGAL LEPILO IN BRON

Mihajlo mi je kot otrok.
Vse življenje je moj sosed.

Poznam ga od malih nog.

Živahen otrok je bil,
po cele dneve se je preganjal

in zganjal norčije.

Tudi njegovega pokojnega očeta
sem poznal, še iz tovarne.

Miren človek je bil, prijazen.

Revež je umrl mlad,
takoj zatem, ko se je upokojil.

Miha takrat ni šel v Sarajevo.

Začel je delati ...

Včeraj je bil tu,
prinesel mi je časopis. Moj Miha.

Že 30 let mi vsako jutro
prinese časopis.

Prej smo živeli v starem Priboju,
nasproti kina.

Ko je bila moja žena še živa.

Si predstavljaš
to malo barabo ...

Takrat je imel
kakšnih 10, 12 let.

Z Adijem,
falotom iz našega bloka ...

Predstavlja si poletni večer,
bili so srečni časi,

vrata odklenjena ...

Takrat ni nihče zaklepal vrat,

vse je bilo odprto:
okna, balkonska vrata ...

Miha in Adi sta z dvorišča
prišla v stanovanje,

medtem ko sva z Jupom
gledala televizijo, igrala šah

ali pa sem bral časopis
v naslanjaču.

In tako sta se motala po stanovanju,
ne da bi ju videla.

Za zaveso, pod mizo,
za naslanjačem,

pa v kuhinji in shrambi,

iz shrambe sta se zavlekla
pod posteljo v spalnici,

tudi v kad sta se skrila
in zagrnila zaveso. Si predstavljaš?

Midva pa sva bila tam.

Ob kadi sva si umivala zobe
pred spanjem.

V vsako stanovanje v bloku
sta se vtihotapila vsaj enkrat.

Kot senci sta se smukala
po stanovanjih,

dokler ju ni pokojni Ljuba
nekoč zasačil.

In tako smo izvedeli.

Res ne razumem,
zakaj sta to počela.

Kar naprej!

Vstopi, Miki, odprto je.

Stric Ethem,
prinesel sem vam časopis.

Hvala, sinko. Pusti ga
pri telefonu, da ne vstajam.

Velja. Lep dan.
-Enako.

Njegov pokojni oče,
ki ga je skoraj kap,

ga je pošteno namlatil.

Najbrž je mislil,
da sta hotela kaj ukrasti.

Vendar nista.

Samo tihotapila sta se
po tujih stanovanjih.

Blodila sta, kot prikazni.

To je Inču Čuna,
poglavar apaških psov.

Tangua mora imeti
njegov skalp.

Pusti ga.
Jaz sem ga premagal, moj je.

Molči, beli cucek! je siknil.
Ne potrebujem tvojega dovoljenja.

Poglavar je moj!

Nož mi je zaril
v levo zapestje.

Nisem ga hotel ubiti,
zato sem se vrgel nanj

in ga skušal zvleči proč
od Inču Čuna.

Takrat sem zaslišal šum
in se obrnil.

Ta gib mi je rešil življenje,

saj sem dobil silovit udarec
v ramo, in ne v glavo.

Vinetou je zamahnil s kopitom puške
in me na srečo zadel v ramo.

Odvrgel je puško, izvlekel nož
in se vrgel name.

Bil sem v slabem položaju.

Udarec mi je ohromil roko.

Vinetouju sem hotel vse pojasniti,
a ni bilo časa.

Umaknil sem se vstran,
nož se je zaril v moj levi žep,

zadel pločevinasto škatlico ...

Zadel je pločevinasto škatlico,
zdrsnil

in se med vratom in brado zaril
v usta ter mi prebodel jezik.

V posodi je bila gosta juha
iz mesa in koruzne moke.

Indijanke pridobijo moko
z mučnim drobljenjem ...

Poznam ga iz gostilne.
Prihaja vsak božji dan.

Včasih tudi po dvakrat.

Molčeč je,
ne vpije kot tisti njegovi.

Iz fine družine je,
stari Pribojčani so.

Zdaj pa po mestu govorijo,

da je iz tovarne kradel
lepilo in bron

in da baje krade orodje.

On da bi kradel orodje?

Njegov oče je pustil svoje kosti
v tej tovarni.

Oče in ded.

In kaže, da jih bo tudi on.

Tisti čas je bil njegov oče
predsednik sindikata.

Mater, kako se jih je lotil.

Pravijo, da je tepel delavce,
ki niso hoteli delati,

kaj šele svoje otroke ...

On pa živi samo za tovarno.

Brez letnega
in bolniškega dopusta.

Tisti njegovi, ki govorijo
te svinjarije, kradejo orodje.

V primerjavi z njimi je gospod.

Plačuje jim pijačo,
oni pa ga opravljajo.

Češ da delajo, ja.
En tovarnjak na leto izdelajo.

Slabih sto jih je ostalo.

Kot podgane se motajo
okrog tistih gnilih strojev.

A tovarno hočejo zapreti.

Kot tudi to moja krčmo, mater.

Že leta jo imajo na piki.

30 let obratuje,

zdaj pa jo hočejo zapreti.

Že 30 let stojim
za tem šankom, stari moj.

Stregel sem njihovim dedom.

A to bomo še videli.

Pivo.

Sto dinarjev.

<Pridi sem, v mojo sobo.>

<Nikomur ne povej za naju.>

<To je samo za začetek,
potem si boš našel punco.>

<Pojdiva na morje,
tam jih je veliko.>

<Pomembno je, da ostaneš zdrav
in se ti prebudijo hormoni.>

<Me slišiš?
-Ja, slišim te.>

Vsak mesec nam prinese
10 000, 15 000 dinarjev.

Skoraj vsak dan pride po časopis.

Včasih pride tudi
na večerjo ali kosilo.

Kadar ni lačen
pa samo na kavo.

Včasih je toliko pil,
da je bilo hudo.

A odkar je mama umrla,
ne spije niti kapljice, hvala bogu.

Za mamó je skrbel do konca.
Ob njem je umrla.

Ko je mama umrla,

smo ostali v njenem stanovanju.

Nato se je rodila Milica
in smo se preselili sem,

Miha pa se je vrnil
v mamino stanovanje.

Moja Milica je taka kot on.

Na las mu je podobna.

Ne toliko telesno, ampak ...

Vse počne kot njen stric.

Rada ima pasulj kot stric,
hoče hlače, kakršne ima stric.

Ko bo zrasla,
bi rada delala v tovarni kot stric.

Če Miha kdaj pozabi časopis,
takoj steče in mu ga prinese.

A zadnje mesece
imamo težave z njo.

Kot z Miho, ko je bil majhen.

Oče je bil takrat sekretar partije
in predsednik sindikata,

lahko si predstavljaš ...

Miha pa je hotel v Dečane,
da bi ga krstili.

Takrat ga je skoraj ubil.

Tudi moja mala hoče,
da jo krstijo.

Prav tako v Dečanih.

Včeraj me je vprašala:
Mami, ali verjameš v boga?

Mislila sem si: Daj mi mir
z vero in bogom, otrok.

Prinesla je majhen molitvenik.
Andela ji ga je dala v šoli.

Vsak večer pred spanjem
prebereta eno molitev.

Nato je začela prinašati cerkvene
koledarje in papirnate ikonice.

Prosi me, naj jo ob nedeljah
peljem v cerkev.

Ljudje bodo mislili,
da se je obema zmešalo.

A sem privolila.
Predvčerajšnjim sem jo peljala.

Pogovarjala se je s popom
in ga spraševala o freskah,

kdo so naslikani svetniki,
kdaj so živeli, kako so umrli ...

Ogledovala sem si jih skupaj z njo
in vse spremljala.

Ko so šli s šolo na izlet
na Zlatibor,

so otroci prinesli plastične pištole,
žoge, zapestnice, drobnjarije ...

Ona pa je za nas kupila križce.
In zase enega z rdečim kamnom,

okrog zapestja pa si je
nadela rožni venec.

Ne vem ...

Milošu sem rekla, naj jo pusti
pri miru, jo bo že minilo.

Ampak ne.

Hodi k verouku.
Noče k državljanski vzgoji,

pravi, da se ji zdi neumno.
Si lahko misliš?

Učitelj verouka jo hvali,
sodeluje pri pouku in posti se.

Kaj pa vem.

Si videla,
kaj ti je prinesel stric?

Kako se reče?

Hvala.

Gospod,
ljubitelj poštenih delavcev,

naj blagoslov tvojega svetega duha
okrepi delo naših rok

in naj slavi tvoje sveto ime

ter koristi nam
in našim bližnjim.

Mihajlo!

Miha, sinko, si tu?

Mihajlo!

Miha moj, si tu?

Mihajlo, sinko ...

Si doma?

Si tukaj, Miha?
Odpri.

Samo po časopis sem prišel.

